# Ders Bilgi Formu

| Ders Adı | Kodu | Yerel Kredi | AKTS | Ders (saat/hafta) | Uygulama (saat/hafta) | Laboratuar (saat/hafta) |
|---|---|---|---|---|---|---|
| **Önleyici Koruma** | KVK1072 | 3 | 5 | 3 | 0 | 0 |

| | |
|---|---|
| Önkoşullar | Yok |

| | |
|---|---|
| Yarıyıl | Bahar |

| | |
|---|---|
| Dersin Dili | Türkçe |
| Dersin Seviyesi | Lisans Seviyesi |
| Ders Kategorisi | Temel Meslek Dersleri |
| Dersin Veriliş Şekli | Yüz yüze |

| | |
|---|---|
| Dersi Sunan Akademik Birim | Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü |
| Dersin Koordinatörü | Mehmet Fevzi UĞURYOL |
| Dersi Veren(ler) | Mehmet Fevzi UĞURYOL |
| Asistan(lar)ı | |

| | |
|---|---|
| Dersin Amacı | Müze koleksiyonlarının, arkeolojik buluntu ve mimari kalıntıların, süsleme ögeleriyle birlikte tarihi binaların korunmasında önleyici korumanın rolü ve yöntemleri hakkında bilgi sağlamak. |
| Dersin İçeriği | Önleyici korumayla ilgili terimler ve kavramlar; Organik ve inorganik malzemelerin özellikleri; Organik ve inorganik malzemeli kültür varlıklarında nem, sıcaklık, ışık, kirletici gibi çevresel etkenlerden kaynaklanan bozulmalar; Müzelerde ve süsleme öğeleri barındıran tarihi binalarda denetlenmesi gereken çevresel koşullar; Bağıl nem, sıcaklık, hava hızı ölçme yöntemleri, yapı malzemelerindeki nemin sahada ve laboratuvarda tayini, müzelerde ve tarihi binalarda iklim izlemesi ve denetimi; Müzelerde UV yeğinliği, aydınlık düzeyi ölçümleri ve UV, IR ışınımları ile görünür ışınımların denetimi; Müzelerde kirletici denetiminde hava temizleme sistemlerinin ve kirletici tespitine yönelik cihaz, pasif örnekleyici ve belirteçlerin kullanımı; Uygunsuz sergileme, depolama mobilya ve malzemeleri ile paketleme malzemelerinin müze koleksiyonlarını bozucu etkisi ve güvenli malzemelerin seçimi; Farklı malzemeli koleksiyon nesnelerinin üzerine ve etiketlerine envanter bilgisi yazılırken kullanılan etkisiz malzemeler ve uygun yöntemler; Müze koleksiyonlarında biyolojik etkinlik kaynaklı hasarlar ve bunların önlenmesi; Müzelerde ve tarihi binalarda küf ve haşere denetimi; Çeşitli koleksiyonlar için uygun depolama sistemlerine örnekler; Tarihi binalarda ve arkeolojik alanlarda önleyici koruma uygulamaları, arkeolojik buluntular ve mimari kalıntılara yönelik kazı sırasında ve sonrasında önleyici koruma tedbirleri. |
| Opsiyonel Program Bileşenleri | Yok |

## Ders Öğrenim Çıktıları

| | |
|---|---|
| 1 | Önleyici koruma terminolojisini bilir. |
| 2 | Müzelerde koleksiyonları tehdit eden riskleri azaltmaya yönelik önlemler alabilir. |
| 3 | Önleyici korumayla ilgili sorunları tespit edebilir, tanımlayabilir, çözmeye yönelik öneriler geliştirebilir. |
| 4 | Müzeler ile tarihi binalarda iklim ve ışınım denetimine yönelik bağıl nem, sıcaklık, UV yeğinli, aydınlık düzeyi ölçümleri yapabilir. |
| 5 | Müzelerde ve tarihi binalarda biyolojik bozulma etkenlerine karşı önleyici tedbirler alabilir. |

| | |
|---|---|
| 6 | Farklı türdeki koleksiyonlar için uygun depolama yöntemleri tesis edebilir. |
| 7 | Koleksiyonların sergileme ve depolama süreçlerinde kullanılması gereken etkisiz malzemeler hakkında bilgi sahibi olur. |
| 8 | Tarihi yapılarda ve arkeolojik alanlardaki önleyici koruma uygulamaları hakkında bilgi sahibi olur. |

## Haftalık Konular ve İlgili Ön Hazırlık Çalışmaları

| Hafta | Konular | Ön Hazırlık |
|---|---|---|
| 1 | Etkin koruma ve önleyici koruma kavramları, önleyici koruma alanında kullanılan terimler. Organik ve inorganik malzemelerin özellikleri. Organik, inorganik ve karma malzemeli kültür varlıklarında bozulmaya neden olan çevresel etkenler. Müzelerde ve süsleme öğeleri barındıran tarihi binalarda denetlenmesi gereken çevresel koşullar. | |
| 2 | Kültür varlıklarında nem ve sıcaklık kaynaklı bozulmalar. Mutlak nem, bağıl nem, çiy noktası ve denge nem içeriğinin tanımı. Müzelerde ve tarihi binalarda bağıl nem, sıcaklık, hava hızı ölçümü, yapı malzemelerindeki nemin sahada ve laboratuvarda tayini. | |
| 3 | Müzelerde ve tarihi binalarda iklim izleme ve denetimine yönelik yöntem ve yaklaşımlar. | |
| 4 | Vitrin, saklama kutusu ve nesne paketleri gibi içinde kültür varlığı bulunan kapalı ortamlarda mikro iklim denetimi. | |
| 5 | Kültür varlıklarının bozulmasına katkıda bulunan biyolojik etkenler ve biyolojik etkinliği önleyici uygulamalar. Müzelerde ve tarihi binalarda küf ve haşere denetimi. | |
| 6 | Organik malzemeler ve boyalı/renkli yüzeylerde ışınım kaynaklı bozulmalar. Gün ışığı ve yapay ışık kaynakları. Aydınlığın niteliği ve niceliği. Müzelerde UV yeğinliği, aydınlık düzeyi ölçümleri ve UV, IR ışınımları ile görünür ışınımların denetimi. | |
| 7 | Kültür varlıklarında kirletici kaynaklı bozulmalar. Müzelerde kirletici tespiti ve ölçümü için cihaz, pasif örnekleyici ile metal kuponları gibi belirteçlerin kullanımı. Müzelerde kirletici denetiminde yönelik önlemler ve hava temizleme sistemleri. | |
| 8 | Midterm 1 / Practice or Review | |
| 9 | Uygunsuz sergileme, depolama ve paketleme malzemelerinin müze koleksiyonlarını bozucu etkisi ve etkisiz malzemelerin güvenle kullanımı. | |
| 10 | Tekstil, metal, cam, pişmiş toprak, kâğıt, plastik, deri, boya gibi farklı malzemelerden meydana gelen kültür varlıkları için uygun kılıf, mahfaza, çerçeve ve paket yapımında kullanılan etkisiz malzemeler ve yöntemler. | |
| 11 | Farklı malzemeli koleksiyon nesnelerinin üzerine ve etiketlerine envanter bilgisi yazılırken kullanılan etkisiz malzemeler ve uygun yöntemler. | |
| 12 | Farklı malzemeli kültür varlıkları içeren çeşitli koleksiyonlar için uygun depolama sistemlerine örnekler. | |
| 13 | Müze koleksiyonları için deprem hasarını azaltmaya yönelik yapısal olmayan önlemler. | |

| | | |
|---|---|---|
| 14 | Tarihi yapılarda ve arkeolojik alanlarda önleyici koruma uygulamaları. Arkeolojik kazı sırasında ve sonrasında taşınabilir buluntular ve mimari kalıntılara yönelik önleyici koruma tedbirleri. | |
| 15 | Konu tekrarı. | |
| 16 | Final | |

## Değerlendirme Sistemi

| Etkinlikler | Sayı | Katkı Payı |
|---|---|---|
| Devam/Katılım | | |
| Laboratuar | | |
| Uygulama | | |
| Arazi Çalışması | | |
| Derse Özgü Staj | | |
| Küçük Sınavlar/Stüdyo Kritiği | | |
| Ödev | | |
| Sunum/Jüri | | |
| Projeler | | |
| Seminer/Workshop | | |
| Ara Sınavlar | 2 | 60 |
| Final | 1 | 40 |
| **Dönem İçi Çalışmaların Başarı Notuna Katkısı** | | 60 |
| **Final Sınavının Başarı Notuna Katkısı** | | 40 |
| **TOPLAM** | | 100 |

## AKTS İşyükü Tablosu

| Etkinlikler | Sayı | Süresi (Saat) | Toplam İşyükü |
|---|---|---|---|
| Ders Saati | 14 | 3 | 42 |
| Laboratuar | | | |
| Uygulama | | | |
| Arazi Çalışması | | | |
| Sınıf Dışı Ders Çalışması | 12 | 6 | 72 |
| Derse Özgü Staj | | | |
| Ödev | | | |
| Küçük Sınavlar/Stüdyo Kritiği | | | |
| Projeler | | | |
| Sunum / Seminer | | | |
| Ara Sınavlar (Sınav Süresi + Sınav Hazırlık Süresi) | 1 | 10 | 10 |
| Final (Sınav Süresi + Sınav Hazırlık Süresi) | 1 | 12 | 12 |
| **Toplam İşyükü** | | | 136 |
| **Toplam İşyükü / 30(s)** | | | 4.53 |

| | |
|---|---|
| **AKTS Kredisi** | 5 |

| | |
|---|---|
| Diğer Notlar | Yok |